

NGUYỄN VĂN A CÓ PHẠM TỘI “GIẾT NGƯỜI” KHÔNG?

BÙI VIẾT VINH*

“ Khi thực hiện hành vi giết người, Nguyễn Văn A bị bệnh động kinh, rối loạn nhân cách và hành vi thực tổn, liệu A có bị áp dụng tình tiết định khung tăng nặng “có tính chất côn đồ” hay không? ”

Từ khóa: Phạm tội có tính chất côn đồ; hạn chế khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Nhận bài: 06/5/2021; biên tập xong: 28/5/2021; duyệt bài: 31/5/2021.

Nội dung tình huống:

Ngày 12/02/2020, sau khi uống rượu tại nhà anh Đinh Văn Q; Nguyễn Văn A đi qua nhà kho chứa mù cao su của Công ty X, dùng tay đập mạnh nhiều lần vào cửa kho nhưng không có ai nên đi về nhà.

Nhận được tin báo có người phá kho, anh Nguyễn Thế H (nhân viên bảo vệ của Công ty X) đến kho nắm tình hình. Biết A là người đập cửa nhà kho, anh H đến nhà A hỏi có phải A đập phá kho không. A trả lời là không rồi điều khiển xe mô tô của mình chạy lên kho. Thấy vậy anh H và anh B (em ruột của A) chạy theo sau. Đến nơi, A nói kho có bị hư hỏng gì đâu mà nói A đập phá và nói “thằng nào bảo tao phá kho thì tao phải giết thằng đấy”. Anh B đến can ngăn nên A đi về nhà.

Một lúc sau, anh H đến nhà anh B nói về việc A phá kho một lúc rồi về lại kho. Lúc này, A ở trong nhà nghe được nên bực tức vào trong bếp lấy 01 con dao dài 50cm

dắt vào sau yên xe mô tô và điều khiển xe đến kho tìm anh H.

Đến nơi, A vừa dùng tay đập cửa vừa nói sẽ giết người nào nói A phá kho. Anh H thấy vậy nên buộc dây chốt cửa lại. A đến vị trí xe lấy con dao rồi đến giật mạnh cửa phòng làm cửa phòng bung ra. A cầm dao xông thẳng vào trong phòng, khi còn cách anh H khoảng 01m, A liền vung dao chém mạnh từ trên xuống thẳng hướng vào giữa đầu anh H. Anh H cúi xuống để tránh thì bị chém trúng vào phía sau, bên trái đầu. A tiếp tục vung dao lên chém liên tiếp 02 nhát từ trái qua phải và từ phải qua trái trúng vào hai cẳng tay của H. Anh H sau đó đó áp sát, vật được A xuống nền và giành được con dao ném ra ngoài sân. Lúc này anh B đến cùng không chế A.

Tại bản Kết luận giám định pháp y về thương tích, tổng tỉ lệ tổn thương cơ thể

* Tòa án quân sự Quân khu 5.

của anh H là 12%. Theo đó, trước, trong, sau khi thực hiện hành vi phạm tội và hiện tại A bị bệnh “động kinh, rối loạn nhân cách và hành vi thực tồn”, tỉ lệ 13%; về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Trước, trong, sau khi thực hiện hành vi phạm tội và hiện tại “hạn chế khả năng nhận thức và hạn chế khả năng điều khiển hành vi”.

Nguyễn Văn A sau đó bị truy tố về tội “Giết người”, áp dụng tình tiết định khung “có tính chất côn đồ” theo điểm n, khoản 1, Điều 123 Bộ luật Hình sự (BLHS) năm 2015.

Trong vụ án trên, có đủ cơ sở để khẳng định hành vi của Nguyễn Văn A phạm tội “Giết người”. Nhưng việc áp dụng tình tiết định khung “có tính chất côn đồ” thì có hai ý kiến khác nhau, cụ thể như sau:

Ý kiến thứ nhất: Đối với trường hợp trên, qua kết quả giám định đã chứng minh Nguyễn Văn A bị hạn chế khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi trước, trong và sau khi thực hiện hành vi phạm tội. Do đó, khi thực hiện hành vi của mình, A không nhận thức đầy đủ về tính chất và mức độ nguy hiểm cũng như không thể điều khiển hành vi và không thể lường trước được hậu quả do hành vi của mình gây ra. Vì vậy, áp dụng tình tiết định khung “có tính chất côn đồ”, quy định tại điểm n, khoản 1, Điều 123 BLHS năm 2015 đối với hành vi của A là không phù hợp; thay vào đó nên áp dụng khoản 2 Điều 123 BLHS năm 2015 đối với hành vi phạm tội của A.

Ý kiến thứ hai và cũng là ý kiến của tác giả: Đối với hành vi của Nguyễn Văn A,

áp dụng điểm n, khoản 1, Điều 123 BLHS năm 2015 là có cơ sở pháp lý, bởi lẽ:

- Về nội dung giám định A bị bệnh và hạn chế khả năng nhận thức và hạn chế khả năng điều khiển hành vi: Theo quy định tại Điều 21 BLHS năm 2015, trong trường hợp A bị mất khả năng nhận thức hoặc mất khả năng điều khiển hành vi thì được miễn trách nhiệm hình sự. Trường hợp này, A chỉ bị “hạn chế” thì vẫn phải chịu trách nhiệm hình sự đối với hành vi phạm tội của mình và tình tiết này sẽ được áp dụng là tình tiết giảm nhẹ theo quy định tại điểm q, khoản 1, Điều 51 BLHS năm 2015 trong quá trình giải quyết vụ án.

- Về hành vi phạm tội có tính chất côn đồ: Khi xem xét một hành vi có tính chất côn đồ, cần xem xét ở nhiều khía cạnh để có nhận định đúng đắn, tập trung vào một số nội dung sau: Ý thức của chủ thể thực hiện hành vi; sự chuẩn bị công cụ, phương tiện thực hiện hành vi; cường độ, mức độ tàn công của hành vi; nguyên nhân dẫn đến thực hiện hành vi phạm tội, cụ thể:

- Về ý thức của chủ thể thực hiện hành vi: Nguyễn Văn A bị hạn chế về khả năng nhận thức, nghĩa là A vẫn nhận thức được hành vi của mình là giết người (A nói “thằng nào bảo tao phá kho thì tao phải giết thằng đấy”), nhưng có thể nhận thức không đầy đủ về tính chất nguy hiểm của hành vi đó.

- Về sự chuẩn bị công cụ, phương tiện phạm tội: Sau khi nghe anh H nói chuyện với anh B về việc A phá kho, A đã đi chuẩn bị một con dao dài 50 cm, dắt sau yên xe của mình. Như vậy, có thể thấy rằng, A có ý thức về việc giết người nên đã tiến hành

chuẩn bị công cụ để thực hiện hành vi đó.

- Về cường độ và mức độ tấn công của hành vi: Qua diễn biến của vụ việc, có thể nhận định rằng hành vi chém anh H của A là liên tục, quyết liệt, muốn thực hiện hành vi đến cùng. Việc anh H không chết là nằm ngoài ý muốn của A.

- Về nguyên nhân dẫn đến thực hiện hành vi phạm tội: Theo tinh thần tại Công văn số 38/NCPL ngày 06/01/1976 của Tòa án nhân dân tối cao và kết luận tại Hội nghị tổng kết công tác ngành Tòa án năm 1995, thì nguyên nhân của hành vi có tính

chất côn đồ là: Vô cơ hoặc chỉ vì một duyên cớ nhỏ nhặt là đâm chém, thậm chí giết người. Xét nguyên nhân dẫn đến hành vi của A, chỉ vì nghe anh H nói rằng A phá kho (duyên cớ nhỏ nhặt) mà A dùng dao chém anh H liên tục 03 nhát và muốn tước đoạt mạng sống của nạn nhân.

Qua phân tích những nội dung trên, có đủ cơ sở pháp luật để truy tố Nguyễn Văn A về tội “Giết người”, áp dụng tình tiết định khung “có tính chất côn đồ” theo quy định tại điểm n khoản 1 Điều 123 BLHS năm 2015. □

TÁI HÒA NHẬP ....

(Tiếp theo trang 39)

- Đối với cộng đồng xã hội, chính quyền địa phương nơi người chấp hành xong hình phạt tù trở về:

Chính quyền địa phương cần phối hợp với các tổ chức, đoàn thể xã hội tổ chức các buổi tuyên truyền, phổ biến pháp luật về vấn đề tái hòa nhập cộng đồng. Đoàn thanh niên, Hội phụ nữ, Hội cựu chiến binh,... cần phát huy triệt để vai trò cầu nối giúp người mãn hạn tù nhanh chóng hòa nhập cộng đồng. Bên cạnh đó, các địa phương cần triển khai có hiệu quả Nghị định số 49/2020 để giúp đỡ kịp thời về chính sách, tư vấn tâm lý, tạo việc làm đối với người đã chấp hành xong hình phạt tù.

- Đối với cán bộ quản giáo:

Để làm tốt công tác giáo dục cải tạo,

cán bộ trại giam cần nâng cao năng lực, thái độ, tinh thần trách nhiệm, thường xuyên học hỏi đúc rút kinh nghiệm trong quá trình làm việc; tham gia các lớp tập huấn, các lớp học tập chuyên sâu nhằm nắm bắt các chế độ chính sách mới, quy định mới của pháp luật về công tác giáo dục phạm nhân, thực hiện chính sách của nhà nước đối với phạm nhân... Cán bộ quản giáo cần tác động tâm lý; giải thích, tuyên truyền về bản chất của chế độ chính sách đối với phạm nhân; động viên, giúp đỡ họ an tâm cải tạo, tạo lập những suy nghĩ, hành động, thói quen tích cực để được hưởng các chế độ chính sách của Nhà nước. Qua việc nắm bắt tâm lý, nguyện vọng của phạm nhân, các cán bộ trại giam cần có biện pháp giáo dục, tác động đến tâm tư, tình cảm, thái độ của phạm nhân giúp họ vượt qua những khó khăn; đồng thời, chuẩn bị tâm lý cần thiết cho phạm nhân để tái hòa nhập cộng đồng, nhất là những phạm nhân chuẩn bị hết thời gian thi hành án. □